

(המשך מעמוד 17)

הרשמי. הלא הוא הד"ר אברהם בירן, מנהל אגף העתיקות. יפה, נכון?

האגף רשאי להחרים!

במשך שמונה שנים לא ניצל הפיקד הממשלתי הבכיר הזה את הסמכות שהמחוקק מסר בידו, לפיה (סעיף 4) הוא רשאי וזכאי לרכוש כל עתיקה שגיי לה דיין, ועד שלא ויתר עליה בכתב אין לדין כל זכות עליה, ואין הוא רשאי להעביר את ה"עתיקה" לאדם אחר, וגם הרוכש אותה ממנו בכסף מלא אין לו כל זכות עליה. לא עוד זאת, אלא ששר החינוך (או מנהל אגף העתיקות, הפועל בשמו) אינו חייב לשלם כל תמורה עבור

הד"ר בירן מנהל אגף העתיקות של משרד החינוך, כפי שנראה בעת כשביקר בביתו של משה דיין בנודע ביום 62 שנה.

עתיקה, שהגיעה לידיו של אדם בניגוד להוראה כלשהי בחוק העתיקות. במשך שמונה שנים עצם הד"ר בירן עיקר, והתעלם מהפרות החוק השיטתיות

דיין אמר לחיילים: "לכם אסור לחפור עתיקות - אבל לי מותר!"

חוקרי המטה-הארצי של משרת יש-ראל, היועץ-המשפטי לממשלה ואנשי אגף-העתיקות של משרד-החינוך, לא יודעים שום דבר על הפרת חוקי פקודת העתיקות בידי שריהביטחון משה דיין. הם גם לא הגיבו כאשר פורסמו בשעתו בעיתונות הישראלית ידיעות מפורטות על שוד העתיקות של דיין, שלגביהן חל עתה חוק ההתיישנות ולכן אי-אפשר לתבוע עליהן את דיין לדין. אולם יש עניין בידיעות אלה לנוכח הצהרתו של שריהביטחון, כי "לפי מיטב הכרתי אני עובר על החוק".

ב-28.12.1960 פורסמה במעריב כתבה מאת העיתונאי יגאל לב, תחת הכותרת "משה דיין ופאר זהב". באותה כתבה סיפר לב, קצין-מילואים ביחידת תותחנים, כיצד נתקלה פלוגת חיילים בה שירת, במשה דיין, שהיה אז שריהביטחון. לאות בממשלת ישראל, כשהוא חופר בי-ערוצי תל בנבג.

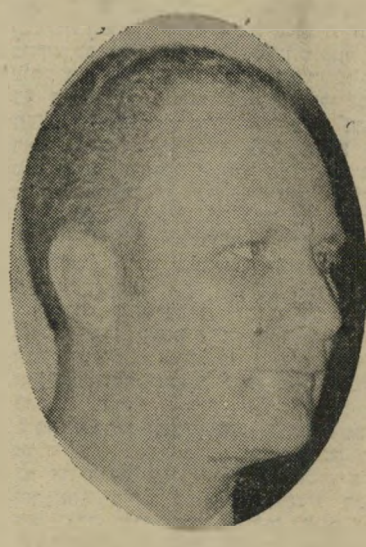
בין החיילים לבין משה דיין התפתחה שיחה, בה אמר דיין, בין היתר, כפי שצוטט על ידי לב ולא הוכחש על צד היום הזה: "יש לי חצי יום פועש בשבוע ואין טוב מלהקדישו לחפירות ארכיאולוגיות. לא הייתי מוותר על כך לשם כל תחביב אחר... במידה שיש לי זמן פנוי אני קופץ לנבור ולחפש עתיקות. בדרך זו אני מכיר את הארץ לא רק מלמעלה, אלא גם מטר מתחת לפני הקרקע". כאשר אחד החיילים שאל את דיין אם מותר גם להלם לחפור ולנסות למ-

בעקבות פרשת דיין: צה"ל מבטל תלונה

נגד חשוד בגניבת עתיקות

הצבאי שמעתה מותר לכל אודת, ולא רק למשה דיין, לחפור באופן בלתי חוקי ולקחת עתיקות מאתרים היסטוריים?

היועץ המשפטי הראש, ועל כן פטור הנאשם מלהתייצב בבית-המשפט. אחרי הפניה המנומקת בכ"ת, ייסגר התיק והנאשם לא יועמד לדין. עד כאן דיווחו של הרמט"ל מה צריך

היועץ המשפטי מאיר שמגר

להבין מהידיעה הנ"ל: שלמשה דיין לא נעים שאזרחים אחרים יתבעו לדין על ביצוע מעשים, שהוא עושה אותם מבלי שיתבע לדין? או שמא החליט המימשל

ידיעה שפורסמה בעתון "ידיעות אחרונות" ביום 19.12.71, נאמר כי "בלי כל קשר עם חקירת המשטרה ועוד לפני שדיין נחקר על ידיה, הוא פנה מיוזמתו אל משפטן בכיר של המשטרה והתייעץ איתו בקשר לכל הפרשה. דיין מסר למשפטן על מעשיו בשנים האחרונות בתחום הארכיאולוגי וביקש לוודא אם הוא פועל בניגוד לחוק. המשפטן קבע כי פעילותו הארכיאולוגית איננה נוגדת את החוק".

מאחר ולפי כל הסימנים והרמזים שהרי דלפו לעיתונות ערך דיין את ההתייעצות שלו עם היועץ-המשפטי לממשלה, מר מאיר שמגר, מי שהיה בתקופת כהונתו של דיין כשר-הבטחון הפרקליט הצבאי של צה"ל, ומאחר שהיה זה מאיר שמגר, שסמך את ידו על מסקנות המשטרה בתיק החקירה נגד משה דיין, מן הראוי היה, כדי למנוע נפקות, שהיועץ המשפטי ישיב לשאלות הבאות:

- האם התייעץ איתו משה דיין בקשר לפעילותו הארכיאולוגית?
- האם קבע היועץ המשפטי לממשלה, עוד לפני שהובאו לפניו מסקנות המשטרה בתיק החקירה נגד דיין, כי "פעילותו הארכיאולוגית אינה נוגדת את החוק"?
- לשם מה היה היועץ המשפטי צריך לעיין בתיק החקירה של המשטרה, אם קבע כבר קודם לכן, כי פעילותו של דיין אינה נוגדת את החוק?
- למד משה דיין כדאי רק ליעץ בהקשר זה, שיברר אם הוא פועל בניגוד לחוק לפני שהוא מבצע את חפירותיו, ולא אחר-כך?

ואפילו סמל-מישטרה היה מצליח תוך זמן קצר יחסית להגיע למסקנות הרבה יותר מוסמכות מאלה שטובי-החוקרים במישטרה הגיעו אליהן. בשבוע הבא, אם לא יציפו אותי בערייה מה של עדויות חדשות בעניין פעילותו הארכיאולוגית של דיין, אנסה להגיע סוף-סוף אל העיקר, והוא: מיסחר העתיקות של דיין, התעשרותו מנכסי האומה, ו-בעיית המיסים אותם חייב שריהביטחון לשלם לאוצר המדינה.

הוא ביקר בביתו של השר לפני שמונה שנים.

החקירה שלא היתה

רבותי, על פרשת דיין אפשר לכי טוב טרילוגיה. כךך ראשון שיעסוק באוסף של דיין ובתיאור הדרכים השונות והמשונות בהן הגיעה הסחורה הגנובה לידיו יכול להיכתב על-ידי שבתאי סבת. כךך שני, שיתאר את קשר השתיקה סביב הפרשה, ואת פחדנותם של ארכי-אולוגים ואנשי-צבא החוששים להעיד נגד שריהביטחון - יכול להיכתב על-ידי הר מצביא-הארכיאולוג הנודע, ואיש המוסר המהולל, יגאל דיין.

וכרך שלישי, אשר יתאר את זריזותה של מישטרת ישראל, שפתחה וסגרה תיק נגד דיין תוך פחות מ-24 שעות - חייב להיכתב על-ידי דן שילון, עורך מדור ה"ספורט בטלוויזיה".

אילו אני הייתי קצין-מישטרה, ואילו הוטל עלי לחקור את הפרשה, לא הייתי טורח אפילו לגבות עדויות ממנהל אגף העתיקות ומסוהרי-עתיקות מוסמכים. אילו אני במקומו של פקד שבתיאל, הייתי ער שה דבר פשוט מאוד. הייתי נגיש לביתו של דיין, רושם ומצלם את כל העתיקות שברשותו, כדי שקודם כל נדע באיזה סחורה מדובר.

אחר כך הייתי מבקש ממר דיין שיסמן ברשימה את כל העתיקות אותן רכש בכסף. ליד כל חפץ כזה הייתי רושם את שמו של הסוחר או האיש ממנו רכש דיין את הפרטי, וכמה הוא שילם עבורו. (דיין משלם בדרך כלל בצ'קים, מתוך תיקוה, כנראה, שמישהו המעריך את חתימת-ידו לא יפדה את הצ'ק. כך שאין בעייה למצוא את הסכומים אותם הוציא השר על רכישותיו). אני מניח שלאחר ספירת הר מלאי הזאת עוד היו נשארות כמה מאות עתיקות, שאותן דיין לא רכש. וכאן הייתי שואל אותו למקורו של כל כלי וכלי ו-דרך בה גילה, מצא או חפר דיין את הר כלי, ובאיזה אמצעי-תובלה השתמש כדי להעבירו הביתה.

נדמה לי שכל העסק הוא פשוט מאוד.

דרושה: עזרת הציבור

מאות רבות של אזרחים וחייילים היו עדים בשנים האחרונות לעבירות רות על חוקי פקודת העתיקות, שבוצעו בידי שריהביטחון משה דיין, בתחומי ישראל ובשטחים המוחזקים. עדויותיהם המלאות והמפורטות של עדי-ראיה אלה דרושות עתה לשם הבנת תיק עדי-רות על הפרת חוקי המדינה בידי שריהביטחון. כל מי שיש בידי פרטים הנוגעים עיניו ל: חפירת עתיקות בידי משה דיין; רכישת עתיקות שנחפרו בי צורה בלתי-חוקית, על ידי משה דיין; מסחר בעתיקות על ידי משה דיין; מכירת עתיקות הנושאות את חתימתו של משה דיין; שימוש בכלים מוכאניים כבדים של המדינה לצורכי הפי-רות עבור משה דיין; ההרמת עתיקות בידי נציגי המימשל עבור משה דיין, מתבקש לשנות עדות מפורטת על כך לת.ד. 136, תל-אביב. אזי רחים המבקשים לשמור על עידום שם, מתבקשים לציין זאת במכ"תבם. הסודיות מובטחת.